

۱. قانون بیمه بیکاری

۲. آئین نامه اجرایی قانون بیمه بیکاری

۳. وحدت رویه اجرای بیمه بیکاری

۱. قانون بیمه بیکاری

بسمه تعالیٰ

وزارت کار و امور اجتماعی

قانون بیمه بیکاری که در جلسه علنی (وز دو شنبه مورخ بیست و ششم شهریور ماه یکهزار و سیصد و شصت و نه) مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۹/۷/۱۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طن نامه شماره ۱۷۵۳-ق، مورخ ۱۳۶۹/۷/۱۷ مجلس شورای اسلامی واصل شده است جهت اجرا ابلاغ می گردد.

رئیس جمهور - اکبر هاشمی رفسنجانی

ماده ۱ کلیه مشمولین قانون تأمین اجتماعی که تابع قوانین کار و کار کشاورزی هستند مشمول مقررات این قانون می باشند.

تبصره گروه های زیر از شمول مقررات این قانون مستثنی هستند:

- ۱- بازنشستگان و از کار افتادگان کلی.
- ۲- صاحبان حرف و مشاغل آزاد و بیمه شدگان اختیاری.
- ۳- اتباع خارجی.

ماده ۲ بیکار از نظر این قانون بیمه شده ای است که بدون میل و اراده بیکار شده و آماده کار باشد. [۹]

تبصره ۱ بیمه شدگانی که به علت تغییرات ساختار اقتصادی واحد مربوطه به تشخیص وزارت خانه ذیربط و تأیید شورای عالی کار بیکار وقت شناخته شوند نیز مشمول مقررات این قانون خواهند بود. [۱۰]

تبصره ۲ بیمه شدگانی که به علت بروز حادث قهریه و غیر مترقبه از قبیل سیل، زلزله، جنگ، آتش سوزی و ... بیکار می شوند با معرفی واحد کار و امور اجتماعی محل از مقرری بیمه بیکاری استفاده خواهند کرد.

ماده ۳ بیمه بیکاری به عنوان یکی از حمایت های تأمین اجتماعی است و سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت حق بیمه مقرر، به بیمه شدگانی که طبق مقررات این قانون بیکار می شوند مقرری بیمه بیکاری پرداخت نماید.

ماده ۴ بیمه شده بیکار با معرفی کتبی واحد کار و امور اجتماعی محل از مزایای این قانون منتفع خواهد شد. [۱۱]

تبصره بیکاران مشمول این قانون کلیه حقوق و مزایا و خسارات مربوطه (موضوع قانون کار) را دریافت خواهند نمود.

ماده ۵ حق بیمه بیکاری به میزان (۳٪) مزد بیمه شده می باشد که کلاً توسط کارفرما تأمین و پرداخت خواهد شد.

تبصره مزد بیمه شده و نحوه تشخیص تعیین حق بیمه بیکاری، چگونگی وصول آن، تکلیف بیمه شده و کارفرما و همچنین نحوه رسیدگی به اعتراض، تخلفات و سایر مقررات مربوطه در این مورد براساس ضوابطی است که برای حق بیمه سایر حمایت های تأمین اجتماعی در قانون و مقررات تأمین اجتماعی پیش بینی شده است.

ماده ۶ بیمه شدگان بیکار در صورت احراز شرایط زیر استحقاق دریافت مقرری بیمه بیکاری را خواهند داشت.

الف- بیمه شده قبل از بیکار شدن حداقل ۶ ماه سابقه پرداخت حق بیمه را داشته باشد. مشمولین تبصره ۲ ماده ۲ این قانون از شمول این بند مستثنی می باشند.

ب- بیمه شده مکلف است ظرف ۳۰ روز از تاریخ بیکاری با اعلام مراتب بیکاری به واحدهای کار و امور اجتماعی آمادگی خود را برای اشتغال به کار تخصصی و یا مشابه آن اطلاع دهد.

مراجعه بعد از سی روز با عذر موجه و با تشخیص هیأت حل اختلاف تا سه ماه امکان پذیر خواهد بود.

ج- بیمه شده بیکار مکلف است در دوره های کارآموزی و سوادآموزی که توسط واحد کارواموراجتماعی و نهضت سواد آموزی و یا سایر واحدهای زیربسط با تأیید وزارت کارواموراجتماعی تعیین می شود شرکت نموده و هر دو ماه یکبار گواهی لازم در این مورد را به شعب تأمین اجتماعی تسلیم نماید. [۱۲][۱۳]

تبصره ۱ کارگرانی که در زمان دریافت مقرری بیمه بیکاری به شغل یا مشاغلی گمارده شوند که میزان حقوق و مزایای آن از مقرری بیمه بیکاری متعلقه کمتر باشد مابه التفاوت دریافتی بیمه شده از حساب صندوق بیمه بیکاری پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲ مدت دریافت مقرری بیمه بیکاری جزء سوابق پرداخت حق بیمه شده از نظر بازنشستگی، از کار افتادگی و فوت محسوب خواهد شد.

ماده ۷ مدت پرداخت مقرری بیمه بیکاری و میزان آن به شرح زیر است:

الف- جمع مدت پرداخت مقرری از زمان برخورداری از مزایای بیمه بیکاری اعم از دوره اجرای آزمایشی و یا دائمی آن برای مجردین حداقل (۳۶) ماه و برای متاهلین یا متفکلین حداقل (۵۰) ماه براساس سابقه کلی پرداخت حق بیمه و به شرح جدول ذیل می باشد: [۱۴]

حداقل مدت استفاده از مقرری جمعاً با احتساب دوره های قبلی	سابقه پرداخت حق بیمه
برای متأهلین یا متفکلین	برای مجردین
۱۲ ماه	۶ ماه
۱۸ ماه	۱۲ ماه
۲۶ ماه	۱۸ ماه
۳۶ ماه	۲۶ ماه
۵۰ ماه	۳۶ ماه

از ۶ ماه لغایت ۲۴ ماه

از ۲۵ ماه لغایت ۱۲۰ ماه

از ۱۲۱ ماه لغایت ۱۸۰ ماه

از ۱۸۱ ماه لغایت ۲۴۰ ماه

از ۲۴۱ ماه به بالا

تبصره افراد مسن مشمول این قانون که دارای ۵۵ سال سن و بیشتر می باشند مادامی که مشغول به کار نشده اند می توانند تا رسیدن به سن بازنشستگی تحت پوشش بیمه بیکاری باقی بمانند.

ب- میزان مقرری روزانه بیمه شده بیکار معادل (۵۵٪) متوسط مزد یا حقوق و یا کارمزد روزانه بیمه شده می باشد. به مقرری افراد متأهل یا متکفل، تا حداقل ۴ نفر از افراد تحت تکفل به ازاء هریک از آنها به میزان (۱۰٪) حداقل دستمزد افزوده خواهد شد. در هر حال مجموع دریافتی مقرری بگیر نباید از حداقل دستمزد کمتر و از (۸۰٪) متوسط مزد یا حقوق وی بیشتر باشد.

ج- مقرری بیمه بیکاری از روز اول بیکاری قابل پرداخت است.

تبصره ۱ - متوسط مزد یا حقوق روزانه بیمه شده بیکار به منظور محاسبه مقرری بیمه بیکاری عبارت است از جمع کل دریافتی بیمه شده که به مأخذ آن حق بیمه دریافت شده در آخرین (۹۰) روز قبل از شروع بیکاری تقسیم بر روزهای کار و در مورد بیمه شدگانی که کارمزد دریافت می کنند آخرین مزد عبارت است از جمع کل دریافتی بیمه شده که به مأخذ آن حق بیمه دریافت شده در آخرین (۹۰) روز قبل از شروع بیکاری تقسیم بر (۹۰) در صورتی که بیمه شده کارمزد، ظرف (۳) ماه مذکور مدتی از غرامت دستمزد استفاده نموده باشد متوسط مزدی که مبنای محاسبه غرامت دستمزد قرار گرفته به منزله دستمزد ایام بیکاری تلقی و در محاسبه منظور خواهد شد. [۱۵]

تبصره ۲ - افراد تحت تکفل موضوع این ماده عبارتند از:

۱- همسر (زن یا شوهر).

۲- فرزندان اناث مادام که ازدواج ننموده و فاقد حرفة و شغل باشند.

۳- فرزندان ذکور که سن آنان کمتر از هجده سال تمام باشد و یا منحصراً به تحصیل اشتغال داشته و یا طبق نظر پزشک معتمد سازمان تأمین اجتماعی، از کار افتاده کلی باشند.

۴- پدر و مادر که سن پدر از (۶۰) سال متجاوز باشد و یا طبق نظر پزشک معتمد سازمان تأمین اجتماعی از کار افتاده کلی باشند و در هر حال معاش آنان منحصراً توسط بیمه شده تأمین گردد.

۵- خواهر و برادر تحت تکفل در صورت داشتن شرایط مربوط به فرزندان اناث و ذكور، مذکور در بندهای (۲) و (۳) این تبصره.

تبصره ۳ - دریافت مقرری بیکاری مانع از دریافت مستمری جزئی نمی گردد.

تبصره ۴ - در صورت بیکاری زوجین فقط یکی از آنان (زن یا شوهر) حق به استفاده از افزایش مقرری به ازاء هریک از فرزندان خواهد بود.

تبصره ۵ - بیمه شده بیکار و افراد تحت تکفل، در مدت دریافت مقرری بیکاری از خدمات درمانی موضوع بندهای «الف» و «ب» ماده (۳) قانون تأمین اجتماعی استفاده خواهند کرد.

تبصره ۶ - مقرری بیمه بیکاری مانند سایر مستمری های تأمین اجتماعی از پرداخت هرگونه مالیات معاف خواهد بود.

ماده ۸ در موارد زیر مقرری بیمه بیکاری قطع خواهد شد:

الف- زمانی که بیمه شده مجدداً اشتغال به کار یابد.

ب- بنا به اعلام واحد کار و امور اجتماعی محل و یا نهضت سوادآموزی و سایر واحدهای ذیربطری از طریق وزارت کار و امور اجتماعی، بیمه شده بیکار بدون عذر موجه از شرکت در دوره های کارآموزی یا سوادآموزی خودداری نماید.

ج- بیمه شده بیکار از قبول شغل تخصصی خود و یا شغل مشابه پیشنهادی خودداری ورزد.

د- بیمه شده بیکار ضمن دریافت مقرری بیمه بیکاری مشمول استفاده از مستمری بازنشستگی و یا از کار افتادگی کلی شود.

هـ- بیمه شده به نحوی از انحصاری با دریافت مزد ایام بلا تکلیفی به کار مربوطه اعاده گردد.

تبصره ۱ در صورتی که پس از پرداخت مقرری بیمه بیکاری محرز شود که بیکاری بیمه شده، ناشی از میل و اراده او بوده است کارگر موظف به استرداد وجوه دریافتی به سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود. مشمولین بند (هـ) این ماده نیز مکلف به بازپرداخت مقرری بیمه بیکاری دریافتی، به سازمان مذکور می باشند.

تبصره ۲ چنانچه بیمه شده بیکار اشتغال مجدد خود را مكتوم داشته و مقرری بیمه بیکاری را دریافت کرده باشد. ملزم به بازپرداخت مقرری دریافتی از تاریخ اشتغال خواهد بود.

تبصره ۳ دریافت کمک هزینه حین کارآموزی مانع استفاده از مقرری بیمه بیکاری خواهد بود.

ماده ۹ کارفرمایان موظفند با هماهنگی شوراهای اسلامی و یا نمایندگان کارگران فهرست محل های خالی شغل را که ایجاد می شوند به مراکز خدمات اشتغال محل اعلام نمایند. محل های شغلی مذکور (به استثنای رده های شغلی کارشناسی به بالا) منحصراً توسط مراکز خدمات اشتغال و با معرفی بیکاران تأمین می گردد.

تبصره ۱ دولت مکلف است همه ساله از طریق سیستم بانکی و منابع اعتباری سازمان تأمین اجتماعی و با استفاده از اعتبارات قرض الحسن، طرح های اشتغال زای مشخصی را جهت اشتغال به کار بیکاران مشمول این قانون در بودجه سالانه کشور پیش بینی و رأساً یا از طریق شرکتهای تعاونی و یا خصوصی و با نظارت وزارت کار و امور اجتماعی به مورد اجراء گذارد.

تبصره ۲ بیکاران مشمول این قانون در اخذ پروانه های کسب و کار و موافقت اصولی و تأسیس واحدهای اقتصادی از وزارت خانه های صنعتی، کشاورزی و خدماتی با معرفی وزارت کار و امور اجتماعی در اولویت قرار خواهند داشت.

تبصره ۱۳ سازمان آموزش فنی و حرفه ای وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است همزمان با اجرای قانون بیمه بیکاری، آموزش مهارت های مورد نیاز بازار کار و نیز بازآموزی و تجدید مهارت کارگران تحت پوشش بیمه بیکاری موضوع بند «ج» ماده ۶ این قانون را در مراکز آموزش فنی و حرفه ای و یا مراکز آموزش جوار کارخانجات فراهم نماید. هزینه های مربوط از محل اعتبارات حساب صندوق بیمه بیکاری مطابق آئین نامه ای که به پیشنهاد سازمان های آموزش فنی و حرفه ای کشور و تأمین اجتماعی تهیه و به تصویب وزرای کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد رسید قابل پرداخت است.

تبصره ۱۴ نهضت سوادآموزی موظف است با همکاری کارفرمایان و وزارت خانه های ذیربطر نسبت به تشکیل کلاس های سوادآموزی برای بی سوادان مشمول این قانون اقدام نماید.

ماده ۱۰ سازمان تأمین اجتماعی مکلف است حساب های درآمد حق بیمه بیکاری و پرداخت مقرری بیمه بیکاری موضوع این قانون را جدایانه نگهداری و در صورت های مالی خود منعکس نماید و گزارش عملکرد مالی خود را هر سال یک بار به وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزیر کار و امور اجتماعی و شورای اقتصاد ارائه نماید.

ماده ۱۱ وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی مجری این قانون خواهند بود.

ماده ۱۲ سازمان تأمین اجتماعی مکلف است هزینه های موضوع این قانون را منحصراً از محل درآمدهای ناشی از آن تأمین نماید.

هزینه های اداری و پرسنلی هر دو دستگاه مجری قانون به طوری که از (۱۰٪) میزان مقرری پرداختی به بیمه شدگان تجاوز ننماید با تأیید وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزیر کار و امور اجتماعی تعیین و تخصیص داده می شود.

مادهٔ ۱۳ زمان اجرای این قانون از زمان اتمام قانون آزمایشی بیمهٔ بیکاری ۱۳۶۹/۵/۶ لازم الاجراء است.

مادهٔ ۱۴ آئین نامه اجرائی این قانون ظرف یک ماه توسط وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. [۱۶] قانون فوق مشتمل بر چهارده ماده و بیست و یک تبصره در جلسهٔ علنی روز دوشنبه مورخ بیست و ششم شهریور ماه یکهزار و سیصد و شصت و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۹/۷/۱۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - مهدی کروبی

۲. آئین نامه اجرائی قانون بیمه بیکاری

بسمه تعالیٰ

وزارت کار و امور اجتماعی

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۶۹/۱۰/۱۲ بنا به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی و به استناد ماده ۱۴ قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹/۶/۲۶ آئین نامه اجرائی قانون مذبور را به شرح زیر تصویب نمود.

ماده ۱ قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹/۶/۲۶ در این آئین نامه اختصاراً قانون نامیده می شود.

ماده ۲ کلیه مدیران و کارفرمایان کارگاه ها، مؤسسات تولیدی (صنعتی و کشاورزی)، خدمات فنی و خدماتی دارای کارکنان مشمول قانون تأمین اجتماعی که تابع قوانین کار یا کشاورزی هستند موظف به اجرای مقررات این آئین نامه می باشند.

ماده ۳ بیکار از نظر این آئین نامه بیمه شده ای است که بدون میل و اراده بیکار شده و آماده کار باشد. تشخیص بیکاری بدون میل و اراده و تاریخ وقوع بیکاری به عهده واحد کار و امور اجتماعی محل است.

ماده ۴ هرگونه تغییر یا بازسازی خط تولید، جابجایی کارگاه و ماشین آلات به منظور کاهش وابستگی و بهینه کردن تولید که در راستای سیاست های اقتصادی و اجتماعی دولت صورت گیرد تغییر ساختار اقتصادی تلقی می گردد و تصمیم گیری در مورد کارکنان این قبیل کارگاه ها که موقتاً بیکار شناخته شده و در چارچوب بند «الف» ماده (۷) قانون از مقرر بیمه بیکاری استفاده خواهند نمود، به عهده شورای عالی کارمی باشد.

تبصره ۱ مدیران و کارفرمایان کارگاه های موضوع این ماده موظفند طرح تغییر ساختار اقتصادی واحد خود را که به تصویب وزارت خانه نیز بسط (واحدهای تابعه در استان ها) رسیده است، همراه با تقاضای کتبی، تعهدات لازم و فهرست اسمی کارکنان مشمول طرح که موقتاً بیکار خواهند شد با ذکر مدت زمان استفاده از مقرری بیمه بیکاری به واحد کار و امور اجتماعی محل تسلیم نمایند و پس از تائید طرح توسط شورای عالی کار نسبت به اجرای آن اقدام کنند.

تبصره ۲ واحدهای کار و امور اجتماعی مکلفند حداقل ۱۵ روز پس از دریافت طرح و تقاضای کتبی، مدارک مربوط را همراه گزارش بازرسی کار جهت اتخاذ تصمیم به شورای عالی کار ارسال نمایند.

شورای عالی کار ظرف یک ماه پس از دریافت مدارک مربوط تصمیم خود را اعلام خواهد نمود.

ماده ۵ کلیه مدیران و کارفرمایان و مجریان پروژه ها مکلفند حق بیمه بیکاری مشمولین قانون را به ترتیب مذکور در قانون تأمین اجتماعی، از تاریخ ۱۳۶۹/۵/۶ به شعب مربوط سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند.

تبصره ۱ مبنای پرداخت حق بیمه بیکاری، مزد بیمه شده می باشد.

تبصره ۲ سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت حق بیمه بیکاری طبق ضوابط قانون تأمین اجتماعی به بیمه شدگانی که با توجه به مقررات این آئین نامه بیکار شناخته شده و از طریق واحدهای کار و امور اجتماعی معرفی می شوند، مقرری بیمه بیکاری پرداخت نماید.

ماده ۶ بیمه شدگانی که به علت بروز حوادث قهریه و غیر مترقبه از قبیل سیل، زلزله، جنگ، آتش سوزی و... بیکار می شوند. در صورتی که سابقه پرداخت حق بیمه آنان کمتر از (۶) ماه باشد، مطابق با مشمولینی که دارای (۶) ماه سابقه پرداخت حق بیمه می باشند از مقرری بیمه بیکاری استفاده خواهند نمود.

ماده ۷ بیمه شده بیکار موظف است ظرف (۳۰) روز از تاریخ بیکاری فرم تقاضای استفاده از مقرری بیمه بیکاری را تکمیل و به واحد کار و امور اجتماعی محل ارائه نماید.

تبصره ۱ چنانچه بیمه شده بیکار در فاصله زمانی (۳۰) روز بعد از بیکاری امکان مراجعة و یا اعلام بیکاری به واحد کار و امور اجتماعی و ارائه یا ارسال تقاضای استفاده از مقرری بیمه بیکاری را پیدا نکند تا (۳) ماه از تاریخ وقوع بیکاری فرصت دارد مدارک خود را مبنی بر عذر موجه، همراه با تقاضای کتبی به واحد کار و امور اجتماعی محل به منظور طرح در هیأت حل اختلاف ارائه نماید. در صورتی که هیأت حل اختلاف استان مربوط عذر متقاضی را موجه تشخیص دهد مراتب را اعلام خواهد نمود.

تبصره ۲ بیمه شده بیکار از تاریخ ارائه تقاضای استفاده از مقرری بیمه بیکاری آمادگی خود را برای اشتغال به کار تخصصی یا مشابه آن اعلام نموده است و موظف است در فاصله زمان های معینی که توسط واحد کار و امور اجتماعی تعیین می گردد در اداره کار و امور اجتماعی محل حضور یافته و دفاتر مربوط را امضاء نماید.

ماده ۸ واحدهای کار و امور اجتماعی موظفند حداقل ظرف (۳۰) روز پس از اخذ مدارک تکمیل شده (موضوع ماده ۷ این آئین نامه)، نسبت به غیرارادی بودن بیکاری متقاضی اظهارنظر نموده و در صورت تأیید، وی را کتاباً به سازمان تأمین اجتماعی معرفی نمایند. واحدهای اجرائی سازمان تأمین اجتماعی مکلفند ظرف (۱۰) روز پس از ثبت معرفی نامه فرد بیکار، نسبت به احراز شرایط مندرج در بند «الف» ماده (۶) قانون اظهارنظر و متعاقب آن مقرری بیمه بیکاری وی را برقرار نمایند.

ماده ۹ بیکارانی که در زمان دریافت مقرری بیمه بیکاری با معرفی واحدهای کار و امور اجتماعی به شغل یا مشاغلی گمارده شوند که میزان حقوق و مزایای آنان کمتر از مقرری بیمه بیکاری باشد، مابه التفاوت حقوق و مزایای دریافتی تا میزان مقرری بیمه بیکاری متعلقه توسط سازمان تأمین اجتماعی به آنان پرداخت خواهد شد. در این گونه موارد اشتغال بیمه شده بیکار و میزان حقوق و مزایای وی توسط واحد

کارواموراجتماعی محل به شعبه تأمین اجتماعی پرداخت کننده مقرری بیمه بیکاری، اعلام خواهد شد.

ماده ۱۰ پرداخت مقرری بیمه بیکاری به مقرری بگیران دارای (۵۵) سال سن و بیشتر در صورت عدم امکان اشتغال به کار آنان، بدون رعایت بند «الف» ماده (۷) قانون تا رسیدن به سن بازنشستگی موضوع ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی ادامه می یابد.

ماده ۱۱ مقرری بیمه شدگانی که در حین استفاده از مقرری بیمه بیکاری به خدمت وظیفه عمومی اعزام می گردند در صورتی که متاهل نباشند قطع می گردد و پس از پایان خدمت وظیفه عمومی در صورت عدم اشتغال، با معرفی واحد کارواموراجتماعی مجدداً نسبت به باقیمانده مدت استحقاقی، مقرری آنان برقرار خواهد شد.

ماده ۱۲ در مورد کارگرانی که در حین استفاده از مقرری بیمه بیکاری براساس حکم صادر شده از سوی مراجع ذیصلاح بازداشت یا زندانی می گردند در صورت صدور رأی مراجع مذکور مبنی بر مجرمیت آنان، مشروط بر آن که متأهل نباشند پرداخت مقرری بیمه بیکاری متوقف می گردد و پس از گذراندن دوره محکومیت به شرط عدم اشتغال، با معرفی واحد کار و امور اجتماعی مجدداً برقرار خواهد شد.

ماده ۱۳ چنانچه دریافت کننده مقرری بیمه بیکاری حائز شرایط استفاده از مستمری های بازنشستگی و یا از کارافتادگی کلی گردد، مقرری بیمه بیکاری وی قطع و مستمری های مذکور طبق قانون تأمین اجتماعی برقرار می گردد.

تبصره ملاک انجام حمایت های موضوع قانون تأمین اجتماعی در ایام دریافت مقرری بیمه بیکاری حقوق و مزایای مبنای کسر حق بیمه زمان اشتغال بیمه شده بیکار خواهد بود.

ماده ۱۴ در صورتی که در طول مدت دریافت مقرری بیمه بیکاری در تعداد افراد تحت تکفل بیمه شده تغییراتی حاصل شود، میزان مقرری وی طبق مقررات بند «ب» ماده (۷) قانون محاسبه و پرداخت خواهد شد.

بیمه شده مکلف است تغییرات تعداد عائله خود را با ارائه مدارک مثبته به شعبه پرداخت کننده مقرری و واحد کار و امور اجتماعی محل اطلاع دهد.

تبصره احراز کفالت خواهر و برادر بیمه شده بیکار به عهده وزارت کار و امور اجتماعی خواهد بود.

ماده ۱۵ دریافت کننده مقرری بیمه بیکاری در صورت اشتغال مجدد مکلف است حداقل طرف ۱۵ روز از تاریخ اشتغال مراتب را به واحد کار و امور اجتماعی و شعبه پرداخت کننده مقرری کتاب اعلام نماید.

ماده ۱۶ واحدهای کار و امور اجتماعی مکلفند مشخصات مقرری بگیرانی را که بدون عذر موجه از شرکت در دوره های کارآموزی یا سوادآموزی و یا قبول شغل تخصصی یا شغل مشابه پیشنهادی خودداری می نمایند با ذکر تاریخ امتناع، به سازمان تأمین اجتماعی اعلام نمایند.

سازمان تأمین اجتماعی موظف است مقرری بیمه بیکاری این قبیل افراد را از تاریخ امتناع، قطع نماید.

ماده ۱۷ واحد کار و امور اجتماعی محل مکلف است در صورت اطلاع از اشتغال به کار بیمه شده که مقرری بیمه بیکاری دریافت می نماید، فوراً بررسی نموده و پس از احراز اشتغال به کار مقرری بگیر مراتب را به شعبه پرداخت کننده مقرری جهت قطع مقرری، اعلام نماید.

چنانچه سازمان تأمین اجتماعی نیز به نحوی از انحصار اشتغال به کار مقرری بگیر مطلع گردد، لازم است ضمن قطع مقرری بیمه شده مراتب را به واحد کار و امور اجتماعی محل اعلام نماید.

تبصره در صورت اعتراض کارگر نسبت به قطع مقرری توسط سازمان تأمین اجتماعی، واحد کار و امور اجتماعی مکلف است مراتب را بررسی و اعلام نظر نماید. نظر واحد کار و امور اجتماعی قطعی و لازم الاجراء است.

ماده ۱۸ مقرری بیمه بیکاری بیمه شدگانی که با دریافت مزد ایام بلا تکلیفی به کار اعاده می گردند قطع می شود و این قبیل افراد مکلفند مقرری دریافتی در دوران مذبور را طبق اعلام سازمان تأمین اجتماعی مسترد نمایند. مدیران و کارفرمایان بیمه شدگان موضوع این ماده و واحدهای کار و امور اجتماعی مکلفند مراتب اعاده به کار مقرری بگیر را کتاباً به شعبه پرداخت کننده مقرری اطلاع دهند.

تبصره مدیران و کارفرمایان بیمه شدگان موضوع این ماده مکلفند حق بیمه های موضوع ماده (۲۸) قانون تأمین اجتماعی و ماده (۵) قانون بیمه بیکاری، مربوط به ایام بلا تکلیفی را طبق ضوابط مقرر به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند.

ماده ۱۹ در مواردی که بیمه شده بیکار تحت هر عنوان من غیر حق مبالغی را از صندوق بیمه بیکاری دریافت نموده باشد، ملزم به پرداخت وجود دریافتی مذکور خواهد بود.

سازمان تأمین اجتماعی با استفاده از اختیارات اجرائی ناشی از قانون تأمین اجتماعی نسبت به وصول وجود موضوع این ماده اقدام می نماید.

ماده ۲۰ در اجرای ماده (۹) قانون کلیه مدیران و کارفرمایان موظفند فرصت های اشتغال واحد خود را با هماهنگی شوراهای اسلامی کار یا نمایندگان کارگران به مراکز خدمات اشتغال محل اعلام نمایند.

تبصره مراکز خدمات اشتغال مکلفند ظرف ۳۰ روز نسبت به تأمین و معرفی نیروی کار مورد نیاز که از طرف مدیران و کارفرمایان به آنان اعلام می شود اقدام نمایند و در غیر این صورت مراتب عدم امکان تأمین نیروی مذکور را کتاباً به واحد درخواست کننده اطلاع دهند.

ماده ۲۱ کلیه وزارت خانه ها و سازمان های دولتی که به نحوی از انحصار پروانه کسب و کار و موافقت اصولی و اجازه تأسیس واحدهای تولیدی و صنعتی و کشاورزی و خدمات فنی را صادر می نمایند موظفند بیمه شدگانی را که مقرری بیمه بیکاری دریافت

می نمایند براساس معرفی واحدهای کار و امور اجتماعی جهت اخذ مجوزهای کسب و کار و موافقت اصولی، در اولویت قرار دهند.

تبصره مقرری بیمه شدگان بیکاری که با استفاده از مزایای قانون بیمه بیکاری و این آئین نامه موفق به اخذ پروانه کسب و کار و یا موافقت اصولی می شوند از تاریخ آغاز بهره برداری و کسب و کار طبق اعلام وزارت کار و امور اجتماعی قطع می گردد.
ماده ۲۲ آن دسته از بیمه شدگانی که تاریخ وقوع بیکاری آنان قبل از تاریخ ۱۳۶۹/۵/۶ باشد از هر حیث مشمول قانون و مقررات و دستورالعمل های مربوط به قانون دوره آزمایشی بیمه بیکاری خواهد بود.

ماده ۲۳ در اجرای ماده (۱۲) قانون، اعتبار لازم جهت هزینه های اداری و پرسنلی وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی در اجرای قانون بیمه بیکاری و این آئین نامه براساس توافق وزرای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی از محل درآمدهای ناشی از قانون بیمه بیکاری تعیین می گردد و به مصرف می رسد.

ماده ۲۴ مقررات این آئین نامه از تاریخ اتمام دوره قانون آزمایشی بیمه بیکاری ۱۳۶۹/۵/۶ لازم الاجراء است.

معاون اول رئیس جمهور - حسن حبیبی

۳. وحدت رویه اجرای بیمه بیکاری

دستورالعمل شماره ۱۹۴۲۲ مورخ ۱۳۷۳/۴/۲۲

باتوجه به تکلیف قانونی واحدهای کار و امور اجتماعی در تشخیص بیکاری بدون میل و اراده مبتنی بر ماده ۴ قانون بیمه بیکاری و ماده ۳ آئین نامه اجرائی آن و به منظور اعمال وحدت رویه و نیز اجتناب از هرگونه ابهام در واحدهای اجرایی با استناد به مواد مطروحه در قانون کار جمهوری اسلامی، موارد زیر مورد تأکید و یادآوری قرار می گیرد تا کمافی سابق نسبت به اجرای صحیح موارد ذیل براساس قانون و آئین نامه مربوط اقدام لازم به عمل آید.

- ۱- در مواردی که قصور یا تقصیر در انجام وظایف محوله از سوی کارگر در مراجع حل اختلاف قانون کار احراز گردیده باشد، این قبیل کارگران نمی توانند از مزایای بیمه بیکاری برخوردار گردند.
- ۲- در موارد مربوط به سازش بین کارگر و کارفرما، چنانچه رأساً مباررت به سازش نمایند از شمول بیمه بیکاری خارج و در صورتی که سازش در مراجع حل اختلاف قانون کار صورت پذیرد، کارگر می تواند تحت پوشش بیمه بیکاری قرار گیرد.
- ۳- در صورت موجه بودن اخراج کارگر (ذیل ماده ۱۶۵ قانون کار) بیکاری کارگر بدون میل و اراده تلقی و تحت پوشش قرار خواهد گرفت.
موارد مربوط به تبصره ماده ۱۶۵ قانون کار، که کارگر نخواهد به واحد مربوط بازگردد از مصادیق بیکاری با میل و اراده محسوب و نمی توانند از مزایای بیمه بیکاری بهره مند گردند.
- ۴- در موارد فسخ یک طرفه قرارداد کار (کار معین) چنانچه این امر از ناحیه کارفرما انجام پذیرفته باشد، در صورت صدور رأی از سوی مراجع حل اختلاف قانون کار، از تاریخ پایان مدت قرارداد می توانند تحت پوشش بیمه بیکاری قرار گیرند.